

Porezna reforma u Republici Hrvatskoj

Marković, Borna

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:054861>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)



VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ

Zaprešić

Specijalistički diplomski stručni studij

Financijski menadžment

BORNA MARKOVIĆ

POREZNA REFORMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

SPECIJALISTIČKI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2021. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Specijalistički diplomski stručni studij
Financijski menadžment

SPECIJALISTIČKI ZAVRŠNI RAD

POREZNA REFORMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Mentor:

Dario Lešić, univ.spec.oec

Student:

Borna Marković

Naziv kolegija:

Upravljanje porezima

JMBAG studenta:

2225108579

SAŽETAK

U ovom radu prikazat će se računovodstvena pravila i porezni propisi u poslovanju poduzeća. Detaljnije ćemo se osvrnuti na zakone i stručne članke koji objašnjavaju utjecaj nove reforme. Karakteristike i specifičnosti poreznog sustava Republike Hrvatske te promijene koje su se desile reformom, dublje analiziramo u radu. Promijene u porezu na dodanu vrijednost, porezu na dobit i porezu na dohodak opisane su s općeg aspekta poreznog zakona, poreznih reformi i fiskalizacije. Cilj rada je ponajprije opisati reformu poreznog zakona te analizirati ciljeve i utjecaje koje je ta reforma imala na poduzeća u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: Porezna reforma, porez na dodanu vrijednost, porez na dohodak i porez na dobit

ABSTRACT

This paper will show the accounting rules and tax rules for business undertaken. We will discuss in more detail the laws and professional articles that explain the impact of the new reform. The characteristics and specificities of the tax system of the Republic of Croatia, and the changes that have happened to the reform, are further analysed in the work. Changes in value added tax, income tax and income tax are described from the general aspect of tax law, tax reforms and fiscal consolidation. The aim of the work is to describe in particular the reform of the tax law and to analyse the objectives and impacts of the reform on the action taken in the Republic of Croatia.

Key words: Tax reform, value added tax, income tax and corporate tax

SADRŽAJ

1	UVOD.....	1
2	HRVATSKI POREZNI SUSTAV.....	2
2.1	Što je porezni sustav?.....	2
2.2	Razvoj poreza.....	3
2.3	Porezi prema razinama vlasti	3
2.3.1	Državni porezi.....	4
2.3.2	Županijski porezi	7
2.3.3	Gradski ili općinski porezi	9
2.3.4	Zajednički porezi	10
2.3.5	Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću.....	12
2.4	Struktura poreznih prihoda.....	14
3	Porezna reforma.....	17
3.1	Porezne promjene u 2019. godini.....	19
3.1.1	Porez na dohodak	19
3.1.2	Doprinosi.....	20
3.1.3	Porez na dobit	21
3.1.4	Porez na dodanu vrijednost.....	22
3.2	Porezne promjene u 2020. godini.....	26
3.2.1	Porez na dodanu vrijednost- PDV.....	27
3.2.2	Porez na dobit	29
3.2.3	Porez na dohodak	30
3.2.4	Opći porezni zakon	33
3.3	Porezne promjene u 2021. godini.....	33
3.3.1	Porez na dodanu vrijednost- PDV.....	34
3.3.2	Porez na dobit	34
3.3.3	Porez na dohodak	35
3.3.4	Fiskalizacija	37
4	Utjecaj porezne reforme na poslovanje poduzeća.	38

4.1	Obračun plaće.....	38
4.2	Utvrđivanje dobiti poduzeća	42
5	Zaključak	44
6	Popis literature.....	46
7	Popis tablica i grafova:	47

1 UVOD

Cilj ovog diplomskog rada je analiza cijelog poreznog sustava Republike Hrvatske. Poblizé će se opisati specifičnosti poreznog sustava Republike Hrvatske, promjene koje su nastale u sustavu poreza na dobit, poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost te kako porezna reforma utječe na poslovanje poduzeća u Republici Hrvatskoj. Utvrdit ćemo kako porezna reforma utječe na poslovanje poduzeća u Hrvatskoj. Ustanovit će se kako i kada je došlo do porezne reforme.

Porezi su prisilna davanja državi, plaćeni od strane njezinih obveznika. Porezi se dijele na državne, županijske, općinske, zajedničke i poreze na igre na sreću. Navedeni porezi objašnjeni su i istraženi u diplomskom radu. Porezi služe za financiranje državnog proračuna, ali mogu utjecati i na raspodjelu dohotka te stabilnost cijena. Kontrola i utvrđivanje postotka državnih poreza usklađena je zakonima i Direktivom vijeća Europske unije. Nadalje, u tekstu prikazane su tablice i graf koji nam dočaravaju promjene u prihodima nastale u pojednima godinama. Podaci su zanimljivi zato što nam prikazuju kako se gospodarstvom tijekom godina mijenjalo. Prikazane su i promjene koje su utjecale na porezne obveznike i njihova primanja.

Analizom poreznog sustava poblizé su definirane reforme za 2019., 2020. i 2021. godinu. Najveći fokus bio je na isticanju promjena koje su se desile u Općem poreznom zakonu, Zakonu o porezu na dobit, Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o porezu na dodanu vrijednost. Pretraživanjem stručnih knjiga i Internet stranica opisane su činjenice i znanstvena objašnjenja o reformi Hrvatskog poreznog sustava.

Praktični prikaz obračuna plaće i utvrđivanje dobiti poduzeća zaključuje ranije navedene promjene i činjenice spomenute u tekstu.

2 HRVATSKI POREZNI SUSTAV

„Porezni sustav Hrvatske po svojim je karakteristikama i značajkama suvremen sustav koji je usklađen sa smjernicama Europske unije i sličan poreznim sustavima država članica EU-a. Pravni izvori poreznih obveza i prava za porezne obveznike te tijela državne uprave su: (Bogovac, 2014)

- Ustav Republike Hrvatske
- Opći porezni zakon
- Ostali zakoni koji pojednično reguliraju porezni sustav“

„U Republici se Hrvatskoj porezi dijele na sljedeće skupine (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.8.2021.):

- državni porezi, koji u cijelosti pripadaju državnom proračunu,
- županijski porezi, koji pripadaju županijskim proračunima, odnosno proračunu Grada Zagreba,
- gradski ili općinski porezi, koji pripadaju gradskim ili općinskim proračunima,
- zajednički porezi, koji dijelom pripadaju državnom proračunu, a dijelom županijskim i/ili gradskim, odnosno općinskim proračunima,
- porezi na dobitke od igara na sreću i naknade za priređivanje igara na sreću, koji u cijelosti pripadaju državnom proračunu,
- naknada od utvrđene vrijednosti fonda nagradnih igara, a ona pripada Crvenom križu.“

2.1 Što je porezni sustav?

Porezni sustav, bilo koje države, predstavlja sve oblike poreza, koji služe za oporezivanje i prihod države. „Pod povijesnim se poreznim sustavom podrazumijva skup postojećih poreznih oblika, ona ukupnost poreznih oblika kojima se u danom trenutku obavlja oporezivanje u nekoj državi.“ (Jelčić, 2011.) Za postizanjem ciljeva ekonomske politike dolazimo do kombinacije različitih poreza. Nadležne institucije bi trebale voditi brigu o lošem ubiranju poreza, intenzitetu i učestalosti promjena u poreznom sustavu. Cilj porezne politike nije samo u prikupljanju poreznih sredstava već i u izvršenju ekonomskih, socijalnih, kulturnih i financijskih potreba jedne države.

Porezni sustav možemo podijeliti na porezni pluralizam i porezni monizam. Porezni monizam nikada nije stupio na snagu u prošlosti zbog njegovih karakteristika. „Jednim se poreznim oblikom ne mogu prikupiti financijska sredstva dostatna za podmirenje javne potrošnje.“ (Jelčić, 2011.) Za ovaj oblik oporezivanja u državi morale bi se koristiti visoke porezne stope i visoke porezne osnovice. To bi uvelike smanjilo ekonomsku snagu poreznog obveznika. Javio bi se i snažniji otpor pri obveznom plaćanju poreza, imali bi više slučajeva porezne evazije i mnogi drugi učinci koji loše utječu na stanovnike i državu. Porezni pluralizam je oblik koji se provodi u većini suvremenih država svijeta. Primjenom ovog poreznog sustava lakše se postiže porezni cilj. Porezni obveznici lakše plaćaju različite porezne oblike. Porezni teret je podnošljiviji te sudjelovanje u procesu proizvodnje i razmjene je veća. Raspodjela poreznog tereta na veliki broj poreznih obveznika je moguća primjenom poreznog pluralizma.

Porezni sustav je dio financijskog, sociološkog i ekonomskog sustava te se njegov uspjeh mjeri političkim, sociološkim i ekonomskim uređenjem države.

2.2 Razvoj poreza

Razvoj poreza možemo opisati kao: povremeno pokrivanje potreba države i prisilno davanje obveznika za potrebe zajednice. Porezi se spominju još od doba Babilona i Egipta. Porez se u to doba koristio za vođenje ratova, održavanja dvora i velebne građevne radove.

2.3 Porezi prema razinama vlasti

„Porezni sustav sam po sebi predstavlja složeni sustav, koji u kontekstu čestih promjena (kao primjerice u Republici Hrvatskoj), uvođenja novih oblika poreza i promjene regulative, iz dana u dan postaje još zahtjevniji.“ (Šimurina, Dražić Lutilsky, Barbić, Dragija Kostić, 2018.). Porezni sustav Republike Hrvatske podijeljen je na:

- Državne poreze
- Županijske poreze
- Gradske ili općinske poreze
- Zajedničke poreze

- Poreze na dobit od igara na sreću i

U nastavku je detaljnije pojašnjenje navedenih poreza:

2.3.1 Državni porezi

Državne poreze dijelimo na porez na dodanu vrijednost, porez na dobit te posebni porezi i trošarine.

Porez na dodanu vrijednost je prihod koji se plaća u svim fazama proizvodnog i prometnog ciklusa. Poreznu osnovicu čini dodana vrijednost u pojedinoj fazi prometnog ciklusa. Porezni obveznik poreza na dodanu vrijednost je: Svaka osoba koja samostalno obavlja neku djelatnost, svaka osoba Republike Hrvatske koja izvršava određeni promet u državi, tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima ako obavljaju gospodarsku djelatnost. Trenutne stope PDV-a iznose 25%, 13% i 5%. Po sniženoj stopi od 13% oporezuju se usluge smještaja, novine, časopisi, jestiva ulja i masti, dječja oprema i hrana, isporuka vode, ulaznice za koncerte, isporuka električne energije, javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada, urne i ljesovi, sadnice i sjemenje, gnojiva i pesticidi, proizvodi koji se koriste kao hrana za životinje te isporuka živih životinja. Tablica prikazuje osnovicu i predmet oporezivanja:

Table 1: Predmet i osnovica poreza na dodanu vrijednost

R. BR.	PREDMET OPOREZIVANJA	POREZNA OSNOVICA
1.	Isporuka dobara u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik koji djeluje kao takav	naknada za isporučena dobra
2.	Stjecanje dobara unutar Europske unije u tuzemstvu uz naknadu	uključuje sve ono što je stjecatelj dao ili treba dati isporučitelju (utvrđuje se na temelju istih elemenata kao i porezna osnovica za isporuke dobara)
3.	Isporuka novih prijevoznih sredstava	naknada za isporuku novog prijevoznog sredstva
4.	Obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik koji djeluje kao takav	naknada za obavljene usluge
5.	Korištenje dobara, što čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili za privatne potrebe njegovih zaposlenika, ako raspolažu njima bez naknade ili ih općenito koriste u druge svrhe osim za potrebe obavljanja djelatnosti poreznog obveznika, a za ta je dobra ili njihove dijelove u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez	nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke
6.	Korištenje dobara koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti, za koja je u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez	ukupni trošak obavljanja usluga
7.	Obavljanje usluga bez naknade od strane poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti	ukupni trošak obavljanja usluga
8.	Uvoz dobara	carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima

Izvor: Porezna uprava

Porez na dobit je nastao kada su nastala prva društva kapitala. Porez na dobit možemo definirati kao oporezivanje bruto dobiti pravnih osoba koje se bave određenom gospodarskom djelatnošću. Porezni obveznik poreza na dobit je svako trgovačko društvo i fizička osoba koja je rezident Republike Hrvatske te koja obavlja gospodarsku djelatnost samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda. Nadalje, „tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika, fizička osoba koja utvrđuje dohodak na samostalni način, osoba koja u prethodnom poreznom razdoblju ostvari ukupne primitke veće od 7.500.000,00 kn te iznimno, tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave, Hrvatska narodna banka, državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije, ako obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, obveznici su poreza na dobit za tu djelatnost.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 22.8.2021.) Osnovica poreza na dobit jest dobit prije obračuna poreza, uvećana i umanjena prema odredbama Zakon o porezu na dobit.

Porez na dobit plaća se na poreznu osnovicu po stopi od:

- „10% ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 7.500.000,00 kuna, ili
- 18% ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 7.500.000,01 kuna.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 22.8.2021.)

Porez na dobit po odbitku plaća „tuzemni isplatelj koji plaća kamate, dividende, udjele u dobiti, autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava) inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe i koji plaća usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge inozemnim osobama.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 22.8.2021.) Porezna osnovica poreza na dobit po

odbitku jest bruto iznos naknade koju tuzemni isplatelj plaća nerezidentu Republike Hrvatske. Stope po kojima se oporezuje porez na dobit pod odbitku iznose 10,15 i 20%.

U **posebne poreze i trošarine** ubrajamo posebni porez na motorna vozila, posebni porez na kavu i bezalkoholna pića, porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila, trošarinski sustav oporezivanja alkohola, alkoholnih pića, duhanskih proizvoda, energenata i električne energije. „U skupinu jednofaznih poreza na promet spadaju posebni porezi (pojedinačni, selektivni, specifični), porezi na promet poznati kao trošarinski porezi odnosno akcize. Trošarine su se pokazale kao vrlo izdašan izvor prihoda. Prednost tih poreza je i vrlo jednostavna primjena i mali broj obveznika (proizvodnja ili pri uvozu carinarnica obračunava i taj porez).“ (Roller, 2009.)

2.3.2 Županijski porezi

Županijski porezi sastoje se od:

1. Porez na nasljedstva i darove

Porez na nasljedstva i darove plaća se po stopi od 4%.

Porezni obveznik je svaka fizička i pravna osoba koja na području RH nasljeđuje, prima dar ili stječe po nekoj drugoj osnovi bez naknade imovinu na koju se plaća porez na nasljedstva i darove. Porezna osnovica, odnosno predmet oporezivanja je iznos gotovog novca, novčane tražbine i vrijednosnice (vrijednosnog papira) te pokretnine čija je pojedinačna tržišna vrijednost na dan utvrđivanja porezne obveze veća od 50.000,00 kn.

2. Porez na cestovna motorna vozila

Porezni obveznik poreza na cestovna motorna vozila je pravna i fizička osoba koja na dan registracije, odnosno ovjere produženja važenja prometne dozvole vlasnik ili korisnik upisan u prometnu dozvolu osobnog automobila, motocikla ili četverocikla.

Ovaj se porez plaća jednom godišnje prilikom registracije vozila. On ovisi o starosti vozila i jačini motora iskazanoj u kW. Vozila koja su starija od 10 godina oslobođena su od plaćanja poreza na cestovna motorna vozila.

Stope:

„Automobil – od 200,00 kn do 1.500,00 kn

Motocikl – od 50,00 kn do 1.200,00 kn

Laki Četverocikli i četverocikli – od 30,00 kn do 140,00 kn“

(porezna uprava, 1.9.2021.)

3. Porez na plovila

Obveznici poreza na plovila su sve pravne i fizičke osobe koje posjeduju plovila.

Osnovica poreza ne ovisi o dužini plovila iskazanoj u metrima, snazi motora koja se mjeri u kW te ima li plovilo kabinu ili ne. Porez se plaća na godišnjoj razini. Stanovništvo otoka kojem je plovilo nužno za organizaciju života i posjeda oslobođeno je plaćanja poreza na plovila.

Stope:

„Plovila bez kabine – Od 100,00 kn do 600,00 kn

Plovila s kabinom na motorni pogon – Od 200,00 kn do 5.000,00 kn

Plovila s kabinom i pogonom na jedra – Od 200,00 kn do 4.000,00 kn“

(porezna uprava, 1.9.2021.)

4. Porez na automate za zabavne igre

Porezni obveznik poreza na automate za zabavne igre su fizičke i pravne osobe koje stavljaju automate za zabavne igre u uporabu. Automati se stavljaju u uporabu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima te drugim javim prostorima. Porez se plaća mjesečno u iznosu od 100,00 kuna po automatu.

2.3.3 Gradski ili općinski porezi

Dijelovi gradskih ili općinskih poreza su:

1. **Prirez porezu na dohodak**

Obvezniku poreza na dohodak lokalna samouprava odnosno predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može propisati plaćanje prireza porezu na dohodak. Ono ovisi o prebivalištu ili boravištu obveznika. Osnovica za prireza je poraz na dohodak.

U Republici Hrvatskoj su stope u lokalnim samoupravama dosta šarolike, pa tako postoje i one u kojima nema prireza, odnosno stopa je 0%, dok imamo npr. Grad Zagreb gdje je stopa 18%. Stope ovise o broju stanovnika, pa su prema tome zadani sljedeći parametri: 1. Općina do 10%

2. Grad ispod 30.000 stanovnika do 12%

3. Grad iznad 30.000 stanovnika do 15%

4. Grad Zagreb do 18%

2. **Porez na potrošnju**

Porez na potrošnju plaća svaka pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge. Stopa iznosi do 3%. Osnovicu poreza čini prodajna cijena pića, a u koju nije uključen PDV.

3. **Porez na kuće za odmor**

Obveznik je poreza na kuće za odmor pravna i fizička osoba koja je vlasnik nekretnine za odmor. Porezna osnovica ovisi o četvornom metru iskoristive površine te ju kao takvu propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Stopa može biti od 5,00 kn do 15,00 kn po četvornom metru

4. **Porez na korištenje javnih površina**

Obveznici poreza na korištenje javnih površina su sve pravne i fizičke osobe koje koriste javne površine.

Što točno spada pod javnu površinu te kolika je visina, način i uvjet poreza propisuje tijelo lokalne samouprave.

5. **Porez na promet nekretnina**

Prema Zakonu o porezu na promet nekretnina, obveznik je svaka fizička i pravna osoba koja je stjecatelj nekretnine. Kod zamjene nekretnine obveznik je svaki sudionik u zamjeni i to za iznos nekretnine koju stječe. Ako osoba stječe samo dio nekretnine tzv. idealni dio,

obveznik je svaki stjecatelj posebno. Nekretninom se smatra zemljište ili građevina. Promet nekretnina uključuje stjecanje istoga odnosno:

- kupnju nekretnine
- zamjenu nekretnine
- darovanje nekretnine
- nasljeđivanje nekretnine
- unošenje i izuzimanje nekretnine iz trgovačkog društva
- stjecanje nekretnina dosjelošću
- stjecanje nekretnina u postupku likvidacije ili stečaja
- stjecanje na temelju odluka suda ili drugog tijela
- stjecanje na temelju zakona
- ostali načini stjecanja od drugih osoba

Porezna osnovica je tržišna vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze.

Tržišna vrijednost je ona cijena koja se postiže ili se potencijalno može postići u trenutku nastanka porezne obveze.

Stopa po kojoj se plaća porez iznosi 3%.

2.3.4 Zajednički porezi

Porez na dohodak

Porez na dohodak jedan je od najznačajnijih poreznih oblika svakog poreznog sustava. „Zauzima središnje mjesto u poreznim sustavima većine suvremenih država, i to ne samo zbog svoje iznimno velike financijske izdašnosti, nego i zbog širokih mogućnosti da se rabi kao pogodan instrument za ostvarenje nekih nefiskalnih ciljeva oporezivanja.“(Jelčić, 2011) Često ga nazivamo carem ili kraljem među porezima.

Porezni obveznik poreza na dohodak:

1. „Fizička osoba koja ostvaruje dohodak
2. Ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku.

3. Porezni obveznik je i nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti. Nasljednik je istodobno i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka. Predujam poreza na dohodak odnosno porez na dohodak nasljedniku se utvrđuje po istom izvoru dohotka koji se utvrđivao ostavitelju.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.8.2021.)

Kako bi mogli navesti izvore dohotka, prvo moramo utvrditi što je dohodak. Dohodak je razlika između primitaka i izdataka u istom poreznom razdoblju. Izvori dohotka koji se oporezuju su:

1. „Dohodak od nesamostalnog rada,
2. Dohodak od samostalne djelatnosti,
3. Dohodak od imovine i imovinskih prava,
4. Dohodak od kapitala i/ili
5. Drugi dohodak.“

(Zakon o porezu na dohodak, NN 115/116, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20.)

Porezna osnovica poreza na dohodak razlikuje se kod rezidenta i nerezidenta. Kod rezidenta osnovica za porez je ukupni iznos dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugog dohotka koji je ostvaren u tuzemstvu i u inozemstvu, a umanjnjen za osobni odbitak za rezidente. Primjenjuje se načelo svjetskog dohotka.

Kod nerezidenta osnovicu poreza čini ukupan iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala i drugi dohodak, koji nerezident ostvari u tuzemstvu umanjnjen za osobni odbitak nerezidenta. Primjenjuje se načelo tuzemnog dohotka.

Rezident i nerezident

„Dohodak od samostalne djelatnosti, koji rezident ostvari u tuzemstvu i inozemstvu, a rezident u tuzemstvu, umanjuje se:

1. Za iznos plaća novozaposlenih osoba

2. Za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te za naukovanja za obrtnička zanimanja prema posebnim propisima,
3. za iznos izdataka za istraživanje i razvoj,
4. i za preneseni gubitak, nakon umanjenja iz točke 1., 2. i 3., koji je rezident po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti ostvario u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezident u tuzemstvu.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.8.2021.)

Stope poreza na dohodak

1. 20% do 30.000,00 kuna mjesečno (do 360.000,00 kn godišnje)
2. 30% iznad 30.000,00 kuna mjesečno (iznad 360.000,00 kn godišnje)

Gore navedene stope u primjeni su od 1.1.2021. godine.

Što se zapravo želi postići oporezivanjem odnosno primjenom poreza na dohodak vidljivo je primjenom suvremene financijske znanosti. Želi se postići četiri cilja:

„ a) financijski cilj – namicanje izdašnih sredstava za financiranje javnih rashoda,

b) socijalno-politički cilj – oporezivanje prema ekonomskoj snazi,

c) redistribucijski cilj – preraspodjela dohotka ,

d) konjunktorno-politički cilj“ (Jelčić, 2011)

2.3.5 Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću

„Ovim se Zakonom uređuje:

1. sustav, vrste i uvjeti priređivanja igara na sreću,
2. pravila i postupci stjecanja i oduzimanja prava na privređivanje igara na sreću,
3. prava i obveze priređivača igara na sreću,
4. način raspodjele prihoda od igara na sreću,
5. nadzor nad priređivanjem igara na sreću.“

(Zakon o igrama na sreću, NN 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14.)

Obveznik ovog poreza je fizička osoba koja stječe dobitak od igara na sreću i klađenja.

Stope po kojima se oporezuju dobitci su sljedeće:

1. „10% na tržišnu vrijednost stvari, usluga ili prava što čine pojedinačni dobitak iznad 750,00 kn do 10.000,00 kn
2. 15% na tržišnu vrijednost stvari, usluga ili prava što čine pojedinačni dobitak iznad 10.000,00 kn do 30.000,00 kn
3. 20% na tržišnu vrijednost stvari, usluga ili prava što čine pojedinačni dobitak iznad 30.000,00 kn do 500.000,00 kn
4. 30% na tržišnu vrijednost stvari, usluga ili prava što čine pojedinačni dobitak iznad 500.000,00 kn“

(Zakon o igrama na sreću, NN 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14.)

Igre u Casinima

Kod igara u casinima obveznik poreza na dobitke od igara na sreću i naknada na privređivanje od igara na sreću je sam priređivač igre na sreću.

Postoje mjesečne i godišnje naknade.

„Mjesečne naknade:

1. 15% na zbroj dnevnih obračuna svih stolova
2. 15% na zbroj dnevnih obračuna svih automata
3. 15% na postotak uplate koji priređivač zadržava od svih igrača kod igara koje igrači igraju jedan protiv drugoga
4. 25% na postotak uplate koji priređivač zadržava od svih sudionika turnira

Godišnje naknade:

1. Iznos godišnje naknade za priređivanje igara na sreću u casinima - 500.000,00 kn
2. Iznos godišnje naknade za priređivanje casino igara putem interaktivnih prodajnih kanala online igranja – 3.000.000,00 kn“

(www.poreznauprava.hr , pristupano 20.8.2021.)

Propisana uplata priređivača nagradnih igara u korist Hrvatskog crvenog križa

Zakonom je propisano da je svaki priređivač igara na sreću dužan plaćati naknadu u iznosu od 5% u korist Hrvatskog crvenog križa.

„Ako nagradni fond u vrijednosti većoj od 5.000,00 kuna završetka nagradne igre nije podijeljen priređivač ga je dužan prodati na javnom natječaju, a sredstva ostvarena prodajom uplatiti u državni proračun u roku od 90 dana od dana isteka roka za podizanje nagrada. Iznimno, ova odredba ne odnosi se na nagrade kojima je istekom određenog roka vrijednost postala ništava.“(www.poreznauprava.hr , pristupano 20.8.2021.)

2.4 Struktura poreznih prihoda

„Fiskalna politika pojavljuje se u okviru ekonomske politike, kao i njezin dio, čiji su predmet proučavanja javni prihodi i rashodi. Fiskalna politika u okviru ekonomske politike ima jednu od ključnih uloga, a zajedno s monetarnom politikom najjače je sredstvo u upravljanju gospodarstvenim životom jedne zemlje“ (Roller, 2009.)

Kako bi država osigurala svoju konkurentnost ona predlaže fiskalne mjere kao što su razni porezni poticaji. Porezni poticaji koji potiču konkurentnost također potiču investicije, inovacije i izvoz.

Za podmirenjem javnih potreba država koristi javni prihod to jest novčani prihod države. Javni prihodi države ubiru se iz dohotka odnosno prihoda, ali ponekad i imovine. Ubiru se periodično. Porezni prihodi su najizdašniji prihodi u suvremenim državama. Zbog više oblika poreza u suvremenim državama financiraju se javni sustavi. Prema više različitih poreznih oblika oporezuju se svi pokazatelji ekonomske snage.

Prema stranici Ministarstva financija prikazana je tablica u kojoj je prikazan plan prihoda Državnog proračuna od 2021-2023. godine. Tablica pokazuje značajnost i veličinu pojedinih poreza.

Table 2: Državni proračun 2021.- 2023.

Naziv prihoda	Izvršenje 2019.	Plan 2020.	Proračun za 2021.	Projekcija proračuna za 2022.	Projekcija proračuna za 2023.
Prihodi poslovanja	138,853,707,364	121,179,882,890	146,315,245,252	151,829,197,467	152,175,249,878
Prihodi od poreza	82,736,252,182	66,025,591,735	79,464,667,588	83,406,405,238	86,355,551,056
Doprinosi	24,134,638,147	21,206,551,955	24,612,034,762	25,513,942,714	26,436,502,539
Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	14,800,981,000	18,253,115,323	24,794,138,721	25,358,891,989	21,484,845,401
Prihodi od imovine	2,782,481,493	2,240,174,156	2,441,639,574	2,190,403,213	2,206,715,511
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4,756,861,706	4,163,396,464	4,288,379,683	4,484,837,856	4,657,332,277
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1,308,135,374	1,239,918,510	1,490,071,903	1,207,153,819	1,215,599,613
Prihodi iz proračuna	7,701,872,129	7,524,968,791	8,628,867,730	9,056,052,233	9,190,891,227
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	632,485,333	526,165,956	595,445,291	611,510,405	627,812,254
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1,065,950,203	770,378,781	946,507,967	849,744,692	772,356,575
Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	106,624,281	54,429,789	155,400,000	102,000,000	109,700,000
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	650,675,754	426,373,992	524,894,595	447,669,692	421,581,575
Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	308,650,169	289,575,000	266,213,372	300,075,000	241,075,000

Izvor: Ministarstvo financija

Trend prihoda državnog proračuna za razdoblje 2021.-2023. ovisi o očekivanom oporavku gospodarske djelatnosti, uzimajući u obzir porezne promjene najavljene unutar poreza na dobit,

poreza na dodanu vrijednost i porez na dohodak. Odnosno, od 1. siječnja 2021. porezna stopa je dobit svih poduzetnika čiji promet ne prelazi 7,5 milijuna kuna, a stopa poreza smanjena je s 12% na 10%. Sustav poreza na dohodak smanjio je stopu poreza na dohodak s 36% na 30% i s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost, desilo se oslobađanje od PDV-a za uvoz malih roba vrijednost.

Povlačenje sredstava iz Europske Unije imat će značajan utjecaj na prihode proračuna. Očekuje se povlačenje sredstava, koja su već ugovorena, iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.-2020. i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021-2027. Instrument nove generacije EU, iz kojeg će se izvlačiti dodatna sredstva, koristit će se za likvidnost gospodarstva. Prema ministarstvu financija dodatne stavke koje možemo poboljšati navedenim sredstvima su očuvanje i potpora otvaranja novih radnih mjesta te jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne i strateške projekte. Za takvu pomoć je predviđeno šest milijardi eura bespovratnih sredstava. Obnova javne infrastrukture, obrazovne, zdravstvene i kulturne, oštećene u potresu financirat će se iz Fonda solidarnosti EU.

Projekcija ukupnih prihoda za 2021. godinu iznosi 147,3 milijarde kuna, a za 2022. godinu predviđa se iznos od 152,7 milijardi kuna. Rastom gospodarske aktivnosti porast će i prihodi za 2023. godinu u iznosu od 152,9 milijardi kuna.

3 Porezna reforma

Pod ovim naslovom navest će se što je to porezna reforma, čemu one služe, te kako se provode. Glavni fokus i usporedba uzeta je iz poreznih reformi koje su se dogodile u 2019. 2020. i 2021. godini.

Kako bi lakše napravili usporedbu te objasnili posljednje promjene u poreznoj strukturi dotaknuti ćemo se povijesti. Niti jedna zemlja na svijetu nema isti porezni sustav. Svaka država je specifična, svaki porezni sustav i sustav oporezivanja je drugačiji. On prvenstveno ovisi o veličini teritorija zemlje, broju stanovnika, gospodarskoj razvijenosti i strukturi tog istog gospodarstva, stopi nezaposlenosti, političkom ustroju države, stopi zaduženosti itd. Osnovno načelo svakog poreznog sustava bi trebala biti pravednost. Ostvarivanjem te pravednosti može se opravdati svaka izmjena i dopuna zakona u poreznom sustavu. Najpravednije bi bilo da se porez plaća prema ekonomskom stanju odnosno snazi. Što je veća ekonomska snaga pojedinca, veći je porez. Nepravedno je oporezivati sve na isti način. Na taj način smanjili bi veličinu porezne utaje.

„Reforma poreznog sustava trebala bi pojednostaviti sustav oporezivanja i smanjiti porezno opterećenje. Jednostavnost poreznog sustava u velikoj mjeri pridonosi kvaliteti tog sustava. Da bi se to postiglo nužno je donijeti jasne i kvalitetne porezne propise kako bi se izbjegla potreba za njihovim čestim izmjenama i dopunama. Jasan zakonski okvir, bez rupa u propisima, smanjio bi potrebu za pojedinim podzakonskim aktima, pravilnicima, uputama, mišljenjima i sl.“(Vlaić, 2017)

Nacionalni program reformi definira mjere i aktivnosti koje će doprinijeti ostvarenju poboljšanja makroekonomskih mjera, povećati održivi ekonomski rast, te smanjiti nezaposlenost zemlje te tako i povećati nova radna mjesta. „Česte izmjene poreznih propisa u Republici Hrvatskoj rezultirale su poreznom nestabilnošću i nesigurnošću, kako postojećih poreznih obveznika, tako i potencijalnih novih investitora. Isto tako, česte izmjene stvaraju problem knjigovodstvenim djelatnicima i samim poreznim službenicima, dovode do neujednačenosti u postupanju. Samo u periodu od 2012.-2015. godine napravljene su 44 izmjene i dopune propisa u poreznom sustavu. Stoga je nužno uz kvalitetnu zakonsku reformu napraviti i posložiti unutarnji ustroj Porezne uprave u cilju što boljeg, bržeg i efikasnijeg postupanja.“ (Vlaić,2017.)

Navedeno možemo nazvati temeljnim ciljevima Vlade Republike Hrvatske, to jest programom VRH-a za mandat 2016.-2020. godine. Nacionalni program reformi definira:

- Jačanje konkurentnosti gospodarstva
- Povećanje zaposlenosti i povezivanje obrazovanja s tržištem rada
- Održivost javnih financija

Kako bi država mogla ostvariti ove ciljeve pripremljeno je 53 reformske mjere u 12 reformskih područja.

Porezna reforma, u Republici Hrvatskoj se provodi kroz četiri kruga, a kasnije u 2021. godini započinje 5. krug porezne reforme. U prvom krugu dolazi do promjena poreznih stopa u 2017. godini. Mijenjaju se porezne stope izravnih poreza, to jest poreza na dobit i poreza na dohodak. Promjene se dešavaju i u asortimanu kojeg oporezujemo po sniženoj stopi poreza na dodanu vrijednost od 13%. U sustavu poreza na dodanu vrijednost, poreza na dohodak i u sustavu posebnih poreza došlo je do minimalnih promjena u 2018. godini. U 2019. godini naglašava se smanjenje stopa obveznih doprinosa te se radilo na proširenju asortimana koji se oporezuje sniženom stopom poreza na dodanu vrijednost. Najveće fiskalno rasterećenje građana očekuje se u četvrtom krugu porezne reforme. Očekuje se i smanjenje administrativnih poslova koji su zahtijevani od strane poreznih obveznika.

Ministarstvo financija u 2020. godini navodi zakone u kojima će se desiti promjene, a to su:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na kavu i bezalkoholna pića
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom
- Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnoj suradnji na području poreza

Table 3: Porezna reforma 2017.-2020.

JAVNO DAVANJE	UČINAK U 1.GODINI PRIMJENE				UKUPNO 2017.- 2020.
	2017.	2018.	2019.	2020.	
PDV	-350	-530	-1.500	-900	-3.280
POREZ NA DOBIT	-370	/	/	-200	-570
POREZ NA DOHODAK	-1.500	-300	-210	-1.200	-3.210
DOPRINOSI	/	/	-800	/	-800
POREZ NA PROMET NEKRETNINA	/	/	-100	/	-100
POSEBNI POREZI	/	-450	-100	/	-550
TROŠARINA	/	/	-350	-17,5	-367,5
UKUPNO	-2.200	-1.280	-3.060	-2.317,5	-8.877,5

Izvor: Porezna reforma 4.krug, Ministarstvo financija

Tablica prikazuje učinak porezne reforme po godinama primjene. Iznosi u tablici izraženi su u milijunima kuna. Najveće porezno rasterećenje primjećujemo u sustavu PDV-a, a najmanje u porezu na promet nekretnina. Tablica objašnjava mogućnost rasterećenje kroz interpretaciju rasterećenje u prvoj godini primjene.

3.1 Porezne promjene u 2019. godini

Porezne promjene u 2019. dio su reforme iz 2017-te godine koja se provodi u četiri kruga. Prvi krug proveden je s početkom od 1. siječnja 2017., drugi krug od 1. siječnja 2018., treći krug od 1. siječnja 2019. i četvrti krug od 1. siječnja 2020. godine.

3.1.1 Porez na dohodak

Puno promjena nastalih u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak te Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak, dalje u radu.

Od 1.1.2019. godine proširila se porezna osnovica, s 210.000,00 kn na 360.000,00 kn, za koju se koristi porezna stopa od 24%. Dohodak od osiguranja se ukinuo.

Predstavnička tijela jedinice lokalne samouprave moraju donijeti odluku kojom će se propisati visina paušalnog poreza po krevetu, po smještajnoj jedinici u kampu odnosno po smještajnoj jedinici u objektu za robinzonski smještaj.

Stopa kamata za odobravanje kredita smanjila se s 3% na 2%. Pri kupnji vlastitih dionica u okviru dohotka od kapitala stopa poreza iznosi 24% za sve porezne obveznike. Primitke koje ostvaruje porezni obveznik izvršavajući povremene poslove vezane za poljoprivredu, oporezuju se po stopi od 12%. „Proširuje se obuhvat primitaka koji se ne uzimaju u obzir pri utvrđivanju prava za uzdržavane članove (stipendije, nagrade za izvrsnost, bespovratna sredstva koja se isplaćuju iz proračuna, fondova i programa EU i drugih međunarodnih fondova i programa, odštete od osiguranja zbog teške ozljede i priznate invalidnosti, potpore djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja) Nova vrsta neoporezivog primitka i novčane nagrade za radne rezultate te drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika do iznosa 5.000,00 kuna što uključuje i dodatnu plaću, dodatak uz mjesečnu plaću i sl. - nova oznaka 63 Priloga 4 obrasca JOPPD.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.9.2021..) Neoporezivi primitak za novorođenčad iznosi 10.000,00 kuna.

Ukinuli su se obrasci koje je porezni obveznik morao dostavljati godišnje. Ukinuti obrasci su:

- Obrazac DNR (Evidencija o dohotku od nesamostalnog rada)
- Obrazac IP (Izvješće o plaći, mirovini, doprinosima porezu i prirezu)
- Obrazac DMO (Evidencija o uplaćenim premijama dobrovoljnog mirovinskog osiguranja) radi brisanja dohotka od osiguranja
- Obrazac UPO (prilog obrasca DOH prijave poreza na dohodak) - NAPOMENA - ne podnosi se već za 2018.g. u 2019.g.

3.1.2 Doprinosi

Doprinos zapošljavanja koji je iznosio 1,7% i doprinos za zaštitu zdravlja na radu se ukidaju. Povećava se doprinos na zdravstveno osiguranje za 1,5% te sada iznosi 16,5%. Prema navedenim

podacima opterećenje plaće doprinosa se smanjilo s 37,2 % na 36,5%. Odredila se nova osnovica za članove uprava i drugim direktorima. Nova osnovica se računa na sljedeći način:

prosječna plaća x koeficijent 0,65 = 5.491,20 kn za 2019. godinu.

Nastale su nove obveze doprinosa za njegovatelje djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobama s invaliditetom, također za udomitelje djece.

3.1.3 Porez na dobit

Došlo je do usklađenja s Direktivom Vijeća Europske Unije te su se utvrdila pravila protiv prakse izbjegavanja poreza (ATAD direktiva), kojima se izravno utječe na funkcioniranje unutarnjeg tržište u dijelu odredbi koje u državama članicama stupaju na snagu od 1.1.2019. godine.

- Prvo pravilo koje se utvrdilo je ograničavanje kamate. Porezno priznati rashod se može utvrditi kao prekoračeni trošak zaduživanja, to jest razlika između prihoda i rashoda od kamate, samo do 30% EBITDA-e. Ako dolazi do većeg iznosa od 3 milijuna eura primjenjuje se navedena stopa.
- Drugo pravilo vezano je za kontrolirana inozemna društva. Propisuje se da se prihod kontroliranog inozemnog društva koje plaća nisku stopu poreza na dobit pripisuje matičnom društvu. Kontroliranim inozemnim društvom smatra se svaki pravni subjekt ili stalna poslovna jedinica smještena u drugoj državi ako porezni obveznik sam ili zajedno s drugim povezanim osobama sudjeluje u više od 50% glasačkih prava, 50% kapitala tog subjekta ili 50% dobiti stranog subjekta i stvarni porez na dobit koji strani subjekt ili stalna poslovna jedinica plaća u inozemstvu manji je od razlike između poreza na dobit koji bi strani subjekt platio temeljem primjene hrvatskih poreznih propisa i stvarnog iznosa poreza na dobit koji je strani subjekt platio u svojoj državi u kojoj je porezni rezident. Ako se subjekt smatra kontroliranim inozemnim društvom, porezni obveznik bit će dužan u poreznu osnovicu uključiti neraspodijeljenu dobit subjekta koja proizlazi iz kamata ili drugih prihoda od financijske imovine, prihoda od intelektualnog vlasništva, dividendi i udjela u dobiti, financijskih djelatnosti ili prodaje robe i usluga s povezanim društvima s malo ili nimalo dodane gospodarske vrijednosti.

Obveznici poreza koji svoju dobit zadržavaju u poreznim utočištima dosadašnja plaćanja po odbitku po stopi od 20% proširena su na kamate, dividende, autorska prava i druge naknade ako se isplaćuju s područja nekooperativnih država.

„Izvršeno je usklađivanje sa:

1. Zakonom o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku, te je propisano da su otpisi porezno priznati rashodi vjerovnika; i
2. Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima te se propisuje da alternativni investicijski fond bez pravne osobnosti nije obveznik poreza na dobit, odnosno izjednačava se s otvorenim investicijskim fondovima.
3. s izmjenama Zakona o poticanju ulaganja i novim Zakonom o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte, te provedba istih.
4. propisane su prilagodbe vezane uz izmjenu MSFI-a, i u dijelu neautentičnih aranžmana.“
(www.poreznauprava.hr , pristupano 20.9.2021.)

- Nastupi inozemnih sportaša i glazbenika su se oporezivali porezom na dohodak, a sada se oporezuju po poreznom odbitku koji iznosi 15%.
- Porezni obveznik koji nije dostavio bankovnu garanciju i nema ispunjen uvjet minimalnog zadržavanja udjela u neprekinutom razdoblju od 24 mjeseca ima mogućnost neoporezive isplate dividende i udjela u dobiti.
- Smanjena je količina podataka koju su zahtijevali obrasci poput Obrasca PD i Obrasca PD-NN.
- Kamatna stopa na zajmove između povezanih osoba u 2019. godini iznosi 3,96%.

3.1.4 Porez na dodanu vrijednost

Svi lijekovi se počinju oporezivati po sniženoj stopi PDV-a od 5%. Knjige i novine koje izlaze dnevno također se oporezuju po stopi od 5%, a novine i časopisi koji izlaze periodično oporezuju se po stopi od 13%.

- Snižena stopa PDV-a od 13% primjenjuje se na: „dječje pelene, isporuku živih životinja kao što su goveda, svinje i ovce, isporuku svježeg ili rashlađenog mesa i jestivih klaoničkih

proizvoda od goveda, svinja, ovaca i drugih životinja, isporuku svježih ili rashlađenih kobasica i sličnih proizvoda od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi, isporuku žive ribe, isporuku svježe ili rashlađene ribe, mekušaca i ostalih vodenih beskralježnjaka, isporuku svježih ili rashlađenih rakova: jastoga, hlapova, škampa, kozica, isporuku svježeg ili rashlađenog povrća, korijena i gomolja, uključujući mahunasto suho povrće, isporuku svježeg i suhog voća i orašastih plodova, isporuku svježih jaja peradi, u ljusci, usluge i povezana autorska prava pisaca, skladatelja i umjetnika izvođača koji su članovi odgovarajućih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koje obavljaju tu djelatnost prema posebnim propisima iz područja autorskog i srodnih prava te uz prethodno odobrenje središnjeg državnog tijela nadležnog za intelektualno vlasništvo.

Primjena sniženih stopa PDV-a 5% i 13% u pogledu njihove proširene primjene detaljnije je pojašnjena Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost.” (www.poreznauprava.hr , pristupano 23.9.2021.)

Dopušten je odbitak u postotku od 50% pretporeza za sve osobne automobile neovisno o njihovoj vrijednosti. Vrijednosni prag je ranije iznosio 400.000,00 kuna.

Porezni obveznik postaje ona pravna osoba koja u prethodnoj ili tekućoj godini ostvari isporuke veće od 300.000,00 kuna.

Logopedi se smatraju zdravstvenim radnicima i svoje usluge mogu obavljati na primarnoj i sekundarnoj razini te su iz tih razloga oslobođeni plaćanja PDV-a.

Porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a mora voditi posebnu evidenciju o primljenim računima. Spomenutu evidenciju mora podnijeti elektroničkim putem. Obveza na tuzemnog primatelja ne primjenjuje se ako isporuku obavi strani porezni obveznik koji ima hrvatski PDV identifikacijski broj. Ukinuta je obveza podnošenja Prijave za isporuke dobara i usluga za osobu koja isporučuje dobra.

Kod isporuke betonskog čelika i željeza porezni obveznik koji je upisan u registar obveznika PDV-a obavezan je platiti PDV pri samoj isporuci.

Porezna uprava može tražiti instrumente osiguranja plaćanja PDV-a ako sumnja u opravdanost dodjele PDV identifikacijskog broja. Uvodi se mjera gdje Carinska ili Porezna uprava može tražiti od obveznika koji stječe rabljena prijevozna sredstva iz druge države članice, prije njihove registracije, polaganje osiguranja za ispunjenje obveze PDV-a koja proizlazi iz stjecanja tih prijevoznih sredstava.

Uvodi se obveza podnošenja Prijave usluga međunarodnog cestovnog prijevoza putnika prije obavljanja navedene usluge putem elektroničke pošte. Navedena usluga je obavezna za strane porezne obveznike koji obavljaju te usluge.

„U cilju usklađenja s Direktivom Vijeća (EU) 2017/2455 od 5. prosinca 2017. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ i Direktive 2009/132/EZ u pogledu određenih obveza u vezi s porezom na dodanu vrijednost za isporuke usluga i prodaju robe na daljinu, s učinkom od 1. siječnja 2019. implementirane su odredbe koje se odnose na mjesto isporuke, izdavanje računa i definiciju poreznog obveznika koji nema sjedište u Europskoj uniji.

Od 01. siječnja 2019. stupaju na snagu odredbe u pogledu oporezivanja vrijednosnih kupona.

U 2019. godini najavljivalo se smanjenje opće stope PDV-a s 25% na 24% s primjenom od 1. siječnja 2020.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 23.9.2021.)

Porez na promet nekretnina također je reguliran.

Od 1. siječnja 2019. godine stopa poreza na promet nekretnina snižava se s 4% na 3%.

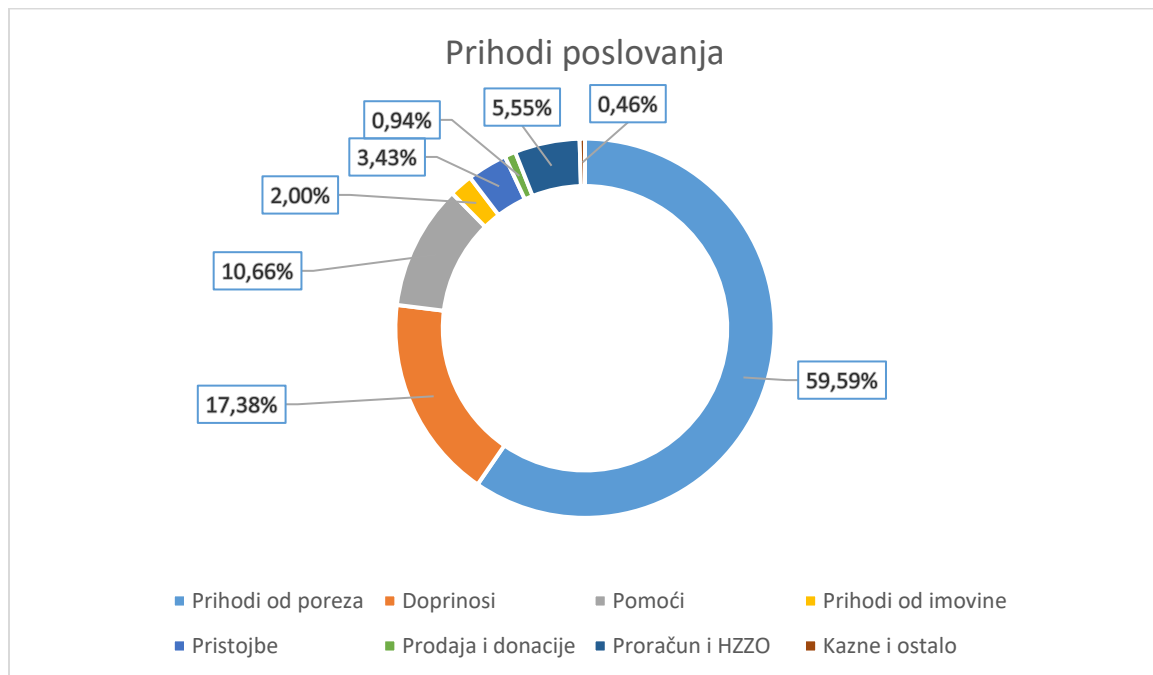
Table 4: Udio poreznih prihoda u strukturi ukupnih prihoda državnog proračuna za 2019. godinu

(u kunama)	Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Indeks 2019/2018	Indeks 2019/plan 2019
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
UKUPNI PRIHODI	129.395.205.925	137.721.568.318	139.919.657.567	108,1	101,6
6 PRIHODI POSLOVANJA	128.793.340.377	136.743.244.925	138.853.707.364	107,8	101,5
Prihodi od poreza	78.020.447.388	81.578.911.370	82.736.252.182	106,0	101,4
od čega:					
Porez na dohodak	20.370.626	0	0	0,0	0,0
Porez na dobit	8.487.926.087	9.177.581.325	9.303.113.921	109,6	101,4
Porez na dodanu vrijednost	51.561.678.560	54.004.770.503	54.898.529.647	106,5	101,7
Posebni porezi i trošarine	15.872.140.791	16.201.992.255	16.264.097.523	102,5	100,4
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	349.745.924	360.494.922	360.501.243	103,1	100,0
Doprinosi	24.907.167.378	24.062.895.882	24.134.638.147	96,9	100,3
Pomoći	10.718.697.161	15.227.024.087	14.800.981.000	138,1	97,2
Prihodi od imovine	2.260.960.091	2.325.076.450	2.782.481.493	123,1	119,7
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4.536.444.439	4.463.179.714	4.756.861.706	104,9	106,6
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.330.609.807	1.360.809.720	1.308.135.374	98,3	96,1
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	6.467.806.202	7.111.284.914	7.701.872.129	119,1	108,3
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	551.207.911	614.062.788	632.485.333	114,7	103,0
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	601.865.549	978.323.393	1.065.950.203	177,1	109,0

Izvor: Porezna uprava, 1.9.2021.

U tablici su prikazani ukupni prihodi državnog proračuna za 2019. godinu u kojima prihodi od poslovanja čine udio od 99,2%. U strukturi prihoda od poslovanja, prihodi od poreza sudjeluju s udjelom od 59,6 %. U nastavku slijedi grafički prikaz udjela zasebnih poreza u ukupnom iznosu.

Graf 1: Prihodi poslovanja



Izrada autora

3.2 Porezne promjene u 2020. godini

Spomenute promjene pod ovim naslovom stupile su na snagu 1.1.2020. godine. Promjene spadaju u porezne promjene 4. kruga poreznog rasterećenja. S obzirom na to da je 2020. godine svijet pogodila epidemija Corona virusa bilježi se izuzetan pad prihoda od poslovnih aktivnosti u državnom proračunu. Kako je i svijet ušao u svojevrsnu krizu tako je i hrvatska morala napraviti određene prilagodbe. Tablica u nastavku nam prikazuje državni proračun Republike Hrvatske te usporedbu ostvarenog i planiranog za 2020. godinu

Table 5: Državni proračun Republike Hrvatske za 2020. godinu

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 2019.	IZVORNI PLAN 2020.	TEKUĆI PLAN 2020.	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 2020.	INDEKS
1	5	3	4	5	6=5/4*100
PRIHODI POSLOVANJA	138.853.707.363,8 1	130.255.404.07 5	130.255.404.07 5	131.048.124.894	100,6
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSK E IMOVINE	1.065.950.203,10	847.353.949	847.353.949	530.334.476,82	62,6
UKUPNI PRIHODI	139.919.657.566,9 1	131.102.758.02 4	131.102.758.02 4	131.578.459.370,8 2	100,4
RASHODI POSLOVANJA	135.869.595.817,0 2	150.162.797.99 9	150.161.659.54 2	148.666.526.052,6 0	99,0
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSK E IMOVINE	4.000.468.046,97	5.727.882.972	5.729.021.429	4.893.891.904,12	854,4
UKUPNI RASHODI	139.870.063.863,9 9	155.890.680.97 1	155.890.680.97 1	153.560.417.956,7 2	98,5
RAZIKA- VIŠAK/MANJA K	49.593.702.92	- 24.787.922.947	- 24.787.922.947	- 21.981.958.585.90	88,7

Izvor: Narodne novine«, br. 117/19., 58/20. i 124/20.

3.2.1 Porez na dodanu vrijednost- PDV

U Zakonu o porezu na dodanu vrijednost zadržava se opća stopa od 25%.

Proširen je asortiman stope od 13% koji se od 1.1.2020. proširuje na: nositelje fonogramskih prava i za pripremanje i usluživanje jela i slastica u i izvan ugostiteljskog objekta prema posebnom propisu gdje se obuhvaćaju objekti jednostavnih usluga i catering objekti.

Oporezivanje prema naknadama povećava prag na 7.5 milijuna kuna. Došlo je do pojednostavljenja premještaja dobara u drugu državu članicu EU. Određivanje PDV identifikacijskog broja postaje materijalni uvjet za primjenu oslobođenja plaćanja poreza. „Izjednačena primjena oslobođenja od plaćanja PDV-a za isporuke u okviru određenih djelatnosti od javnog interesa (zdravstvo, školstvo i sl.) kada iste obavljaju osobe na koje nisu prenijete javne ovlasti, odnosno primjena oslobođenja neovisno o institucijskom obliku pružatelja usluge.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.8.2021.)

Doneseno je puno promjena u Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost.

Pojašnjenje primjene porezne stope od 13% kod fonogramskih prava i pripremanje i usluživanja jela i slastica. Porezni tretman isporuka dobara iz stečajne mase dopunjuje se na način na koji se dopunjuje i za dobra iz likvidacijske mase to jest za društva u likvidaciji. OIB koji je dodijeljen po Zakonu o sudskom registru dodjeljuje se likvidacijskoj masi. Promjene u odredbama upisa u registar obveznika PDV-a vezane su za žalbe kod upisa u sudski registar. Žalba ne može odgoditi izvršenje rješenja koje se odnosi na stečajne ili likvidacijske mase koje ostaju iza društva koje je u stečaju ili likvidaciji, a upisano je u registar obveznika PDV-a. Dopunjuju se obrasci koji se odnose na upis u registar obveznika plaćanja PDV-a. Novi porezni obveznik navodi upisuje li se zakonski ili na vlastiti zahtjev. Nadalje, označava se razdoblje oporezivanja koje može biti mjesečno ili tromjesečno.

„Pojašnjava se da se posebna evidencija o primljenim računima podnosi za razdoblje oporezivanja za koje je u prijavi PDV-a iskazan pretporez u točki III.1, III.2 i/ili III.3., što znači da se ne podnosi za razdoblje oporezivanja za koje u prijavi PDV-a nije iskazan pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi 5%, 13% i 25%.“ (porezna uprava, 21.10.2021.)

Strani porezni obveznici koji obavljaju prijevoz putnika na području Republike Hrvatske moraju putem elektroničke predaje predati Obrazac MCP umjesto kako je prije regulative bilo putem posebne elektroničke pošte.

„Zakon o PDV-u usklađen je s Direktivom Vijeća (EU) 2018/1910 radi provedbe određenih poboljšanja vezano uz pravila koja se primjenjuju na području PDV-a i to za prekogranične transakcije u odnosu na ulogu PDV identifikacijskog broja u kontekstu oslobođenja za isporuke

unutar Europske unije, aranžmane za premještanja dobara, isporuke u nizu i dokaza o prijevozu za potrebe oslobođenja transakcija unutar Europske unije. S tim u vezi brisane su odredbe članka 12. Pravilnika koje su se odnosile na pojednostavljenje kod premještanja dobara te se dopunjuju odredbe koje se odnose na podnošenje Zbirne prijave za dobra koja se otpremaju ili prevoze u okviru aranžmana za premještanje na način da se propisuje da se u Zbirnu prijavu upisuje PDV identifikacijski broj potencijalnog primatelja dobra u okviru aranžmana za premještanje, PDV identifikacijski broj potencijalnog primatelja koji je zamijenjen u okviru aranžmana za premještanje te povrat dobara.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.9.2021.)

Obrisane su odredbe u Pravilniku kojima je bilo propisano dokazivanje oslobađanja PDV-a specifično za isporuku dobara u drugim članicama Europske Unije. Novi propisi za oslobađanje plaćanja PDV-a za isporuke dobara u drugim članicama Europske unije su:

1. Isporučitelj mora posjedovati dva dokaza koji nisu povezani s isporučiteljem i stjecateljem dobara. To su naprimjer teretnica ili račun za prijevoz dobara ili
2. Pojedinačni dokaz poput teretnice, CMR-a (teretni list koji je pripremila tvrtka koja isporučuje vozilo), računa za prijevoz zajedno s dokazom osiguranja u vezi prijevoza dobara ili bankovnog računa kojim se potvrđuje plaćanje dobra ili dokument izdan od tijela javne vlasti poput javnog bilježnika.

Ako stjecatelj prevozi svoja kupljena dobra tada uz prije navedene dokumente koje mu je izdao isporučitelj mora posjedovati pisanu izjavu stjecatelja koju mu isporučuje do desetog dana u mjesecu. U izjavi stjecatelj navodi: ime i adresu stjecatelja te datum izdavanja. Prirodu i količinu dobara, mjesto i datum dolaska dobara, ako se radi o isporuci prijevoznog sredstva onda mora dostaviti identifikacijski broj prijevoznog sredstva i identifikaciju pojedinca koji preuzima dobra za račun stjecatelja.

3.2.2 Porez na dobit

Kod zakona o porezu na dobit došlo je do promjena godišnjeg praga prihoda od 7.5 milijuna kuna za:

1. Primjenu stope od 12%

2. Fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost imaju obvezu utvrđivanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga prema računovodstvenim propisima
3. Novčano načelo je omogućilo utvrđivanje porezne osnovice
4. Mogućnost plaćanja poreza na dobit u paušalnom iznosu za gospodarske djelatnosti neprofitnih organizacija

Uvela su se nova pravila protiv izbjegavanja poreza kojima se izravno utječe na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Uvele su se odredbe o izlaznom oporezivanju i rješavanje neusklađenosti. Skratio se rok za prijavu PD-a. Kod otvaranja stečaja i statusnih promjena rok iznosi 30 dana. Kod prestanka poslovanja poduzeća rok iznosi 8 dana. Obveza je najaviti radnje koje dovode do prestanka poslovanja, premještanja u inozemstva ili promjena statusnih promjena. Mogućnost uplate poreza po odbitku za nastupe inozemnih izvođača propisana je inozemnim isplateljima.

Promjene koje su se desile u pravilniku o porezu na dobit su stalnije propisan postupak utvrđivanja porezne obveze vezane uz oporezivanje imovine. „Pojašnjen je postupak prema kojemu se utvrđuje nastanak hibridne neusklađenosti, neusklađenosti porezne rezidentnosti i obrnute hibridne neusklađenosti, te situacije u kojima nastaje obveza povećanja porezne osnovice. Navedena je obveza prema kojoj je svaki porezni obveznik koji je tijekom poreznog razdoblja bio uključen u transakcije koje su izazvale ili mogu izazvati hibridnu neusklađenost uz prijavu poreza na dobit dostavlja podatke o tome kako je nastala neusklađenost i kako je otklonjena.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 20.9.2021.)

3.2.3 Porez na dohodak

U 2020. godini primijenjene su određene izmjene kod poreza na dohodak.

Osnovni odbitak je povećan s 3.800,00 na 4.000,00 kn. što direktno utječe na povećanje neto plaća. Nadalje u census od 15.000,00 kn za uzdržavanog člana ne ulaze naknade učenicima dualnog obrazovanja i nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja već se naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja iznad propisanog neoporezivog iznosa smatraju drugim dohotkom. Smanjena je porezna obveza poreza na dohodak od nesamostalnog rada za mlade osobe – 100% za osobe do 25 godina života i 50% za osobe od 26 do 30 godina života. Određena su tri kriterija za utvrđivanje obilježja nesamostalnog rada:

1. Kontrola ponašanja
2. Financijska kontrola
3. Odnos među strankama

„Proširen je obuhvat primitaka na koje se ne plaća porez na dohodak

- Primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja prikupljenih u humanitarnim akcijama i javno oglašenim akcijama koje imaju općekorisnu svrhu
- Naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja do propisanog iznosa
- Uplate premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika do propisanog iznosa” (www.poreznauprava.hr, pristupano 20.8.2021.)

Poslodavcu se omogućava uvid u njegovu poreznu karticu kod isplate plaća bivšim radnicima za posljednji mjesec rada u njihovom poslodavcu. Također poslodavac odnosno isplatitelj plaće ima uvid u neiskorišteni iznos osobnog odbitka bivšeg radnika najkasnije do dana dospelosti plaće s ciljem administrativnog rasterećenja. Omogućen je i uvid u neoporezive primitke koje radnik može ostvariti kod više poslodavaca te zbog toga ti radnici nemaju više obvezu prijavljivanja i podnošenja izjava o primljenim neoporezivim primicima.

„Izjednačen je porezni tretman otpisa pojedinih tražbina kod obveznika poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i kod obveznika poreza na dobit.”(www.poreznauprava.hr, pristupano 22.9.2021.)

U turizmu je također došlo do promjena pa se tako od 1. siječnja 2020. godine porez i prirez porezu na dohodak od najma u paušalnom iznosu plaća prema mjestu gdje se nekretnina koja se iznajmljuje nalazi. „Propisano je da porezni obveznik-građanin, koji obavlja djelatnost iznajmljivanja i smještaja u turizmu tj. iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova na temelju rješenja o odobrenju nadležnog ureda kojim je odobreno pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu, i po toj osnovi utvrđuje godišnji dohodak i porez na dohodak u paušalnom iznosu, a u istom razdoblju od iste nekretnine ostvaruje dohodak od imovine na temelju najma ili zakupa obveznik je plaćanja poreza po obje osnove.”(www.poreznauprava.hr, pristupano 20.9.2021.)

„Uređena obveza samozaduživanja obveznicima poreza na dohodak koji dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuju u paušalnom iznosu, više neće utvrđivati Porezna uprava rješenjem, već će se ista utvrđivati temeljem izvješća te je pojednostavljen način izvješćivanja o primljenim inozemnim primicima.“(www.poreznauprava.hr , pristupano 23.9.2021.)

Porez na dohodak se ne plaća na:

„- Nagrade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja do visine 1.750,00 kn mjesečno. Iskazivanje na Obrascu JOPPD - strana B, polje 15.1 oznaka 13 - nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja te naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja, do propisanog iznosa do 15. dana u tekućem mjesecu za naknade isplaćene u prethodnom mjesecu.

Premije dopuskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije do 2.500,00 kn godišnje koje su podmirene bezgotovinskim putem u slučaju kada je uplatitelj i ugovaratelj premije osiguranja poslodavac u korist svojeg radnika. Iskazivanje na Obrascu JOPPD - strana B, polje 15.1 oznaka 71 - premije dopuskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika do propisanog iznosa s danom uplate ili sljedeći dan.“(www.poreznauprava.hr , pristupano 23.9.2021.)

Po pravilniku iz 2020. godine, broj mjeseci kod obavljanja samostalne djelatnosti utvrđuje se kao cijeli kalendarski mjesec u kojem obveznik obavlja samostalnu djelatnost i posljednji mjesec u kojem je obavljana djelatnost.

Pri početku obavljanja paušalne djelatnosti utvrđuje se godišnji paušalni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak fizičkim osobama. Prema poreznim razredima u obrascu PO-SD utvrđuje se iznos godišnjeg paušalnog dohotka, paušalni porez na dohodak, mjesečni i godišnji predujam poreza na dohodak. Obrazac se podnosi Poreznoj upravi najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine. Prirez porezu na dohodak i porez na dohodak plaćaju se tromjesečno.

Table 6: Godišnji paušalni dohodak

UKUPNI PRIMICI (u kn)	GODIŠNJI DOHODAK	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
0,00-85.000,00	12.750,00	1.530,00
85.000,01-115.000,00	17.250,00	2.070,00
115.000,01-149.500,00	22.425,00	2.691,00
149.500,01-230.000,00	34.500,00	4.140,00
230.000,01-300.000,00	45.000,00	5.400,00

Izvor: Porezna uprava

3.2.4 Opći porezni zakon

Promjene koje su nastale u 2020. godini u Općem poreznom zakonu su:

- Porezni obveznik koji dobrovoljno prijavi inozemni primitak, a plaća dug od poreza i doprinosa, može plaćati svoju poreznu obvezu od dana prijave tog primitka, a ne kada su primici zaista ostvareni.
- U slučaju smrti poreznog obveznika ne teče zastara za dug ostavitelja u trenutku smrti.

Fiskalizacija:

- Uvedena je obveza fiskaliziranja pratećih dokumenata koji se izdaju prije računa na kojima se navode podaci o plaćanju. Ova promjena je uvedena 1.4.2020. godine.
- Nadalje, 1.1.2021. godine uvedena je obveza iskazivanja QR koda na računu.

3.3 Porezne promjene u 2021. godini

Prije nego što napravimo analizu utjecaja ove porezne reforme na poslovanje poduzeća u RH, navest ćemo bitne promjene koje su stupile na snagu 1. siječnja 2021. godine. Porezna reforma,

odnosno peti krug poreznog rasterećenja uključuje promjene u nekoliko poreznih oblika. Bilježimo promjene u PDV-u, porezu na dobit, porezu na dohodak, fiskalizaciji itd.

3.3.1 Porez na dodanu vrijednost- PDV

Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, povećan je prag za primjenu postupka oporezivanja prema naplaćenim naknadama: s 7.5 na 15 mil. kuna.

Proširila se mogućnost primjene obračunske kategorije PDV-a pri uvozu, što dodatno rasterećuje porezne obveznike u smislu angažmana financijskih sredstava za plaćanje PDV-a pri uvozu. Ono što se također promijenilo je usklađenje s europskim direktivama kod uvoza dobara iz trećih zemalja. Od 1.srpnja uvedeno je plaćanje PDV-a na proizvode male vrijednosti – do 22 eura, odnosno 160 kuna. Ta promjena je na svojevrsan način loše odjeknula među građanima jer su svi oni proizvodi koje naručujemo preko online trgovina postaju skuplji. Kako većina proizvoda dolazi iz zemalja trećeg svijeta odnosno skladišta i proizvodni pogoni su smješteni u tim zemljama tako ti proizvodi postaju skuplji za iznos PDV-a.

3.3.2 Porez na dobit

Porezna rasterećenja u pogledu poreza na dobit nastupila su smanjenjem porezne stope za porezne obveznike koji ostvaruju prihode do 7,5 milijuna kuna, s 12% na 10%. Ovo smanjenje se odnosi i na neprofitne organizacije koje za gospodarsku djelatnost porez plaćaju paušalno. Za poduzetnike koji ostvare dobit veću od 7,5 milijuna kuna stopa poreza ostaje 18%.

Smanjila se i porezna stopa poreza po odbitku pri isplate dividendi i udjela u dobiti, s 12% na 10% što direktno povećava zaradu krajnjem korisniku. Također slično smanjenje se događa pri isplati naknade za nastupe inozemnih izvođača u koje spadaju umjetnici, zabavljači i športaši s 15% na 10%.

„Izmijenjen je postupak utvrđivanja porezno priznatog rashoda kod kreditne institucije u slučaju konačnog otpisa potraživanja od nepovezane fizičke i pravne osobe. Propisano je kako se iznos otpisanog potraživanja ne smatra oporezivim prihodom ili primitkom.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 23.9.2021.) Na taj način želi se prevenirati situacija koje se često događala u prijašnjim

godinama, a i u nekim drugim okolnostima. S ovom poreznom promjenom pokušava se stimulirati kreditne institucije da razgovaraju i pregovaraju sa svojim dužnicima i dogovori potpuni ili djelomični otpis dugova kako bi se izbjeglo uključivanje trećih strana, objasnio je ministar financija.

Ostale bitne promjene odnose se na cijene i ugovore između povezanih osoba kojima je propisana obveza redovitog usklađenja transfernih cijena, te je proširen opseg primjene pravila koja su vezana uz neautentične aranžmane i na slučajeve propisane međunarodnim ugovorima.

3.3.3 Porez na dohodak

Prema Zakonu o porezu na dohodak i Pravilniku o porezu na dohodak, smanjene su porezne stope koje se primjenjuju pri oporezivanju godišnjih i konačnih dohodaka te paušalnog oporezivanja:

- s **12%** na **10%**
- s **24%** na **20%**
- s **36%** na **30%**

Smanjivanjem gore navedenih poreznih stopa ide se na ruku poduzetnicima i svima onima koji isplaćuju plaću svojim radnicima jer se smanjuje bruto iznos koji poslodavac plaća pri isplati plaće. Također, ako poslodavci pretoče nove, niže stope poreza na dohodak na plaće svojih zaposlenika, to znači i povećanje neto iznosa koje zaposlenik prima. Naravno, izračun neto iznosa ovisi o olakšicama, uzdržavanim članovima i naravno o samoj visini neto plaće. Neke projekcije govore kako bi osoba koja je prijavljena u Zagrebu koji ima prilično visoku stopu prireza od 18% i nema uzdržavanih članova na bruto plaću od 6.000,00 kuna imala 38,00 kuna veću neto plaću. Što je veći bruto iznos veća je i neto plaća. Prema podacima koje je iznio ministar financija Zdravko Marić, smanjenjem stopa poreza na dohodak oko 900 tisuća poreznih obveznika može očekivati financijsku korist. No ono što poreznim obveznicima koji nemaju visoka primanja ne ide u korist je to da je iznos odnosno visina plaće uređena ugovorom između njih i poslodavca, a ne Zakonom o porezu na dohodak.

Zakonske izmjene napravljene su i kod definiranja i poreznog tretiranja nacionalnih naknada za starije osobe pa se tako uvela naknada od 800,00 kuna mjesečno. Naknada se kao i ostale socijalne

naknade ne smatra primitkom na koji se plaća porez na dohodak te se ne uzima u obzir ni pri utvrđivanju prava na osobni odbitak za uzdržavane osobe.

„Povećan je porez na dohodak koji je ostvaren po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena (nerazmjernost imovine). Više bi se oporezivali postupci koji nisu u skladu sa zakonskim propisima, obzirom da je stopa poreza na dohodak smanjena s 36% na 30% zbog čega je Zakonom povećan postotak uvećanja obračunanog poreza na dohodak po toj osnovi s 50% na 100%.“ (www.poreznauprava.hr , pristupano 23.9.2021.)

Smanjila se godišnja stopa oporezivanja poreznih obveznika koji ostvaruju dodatne primitke po osnovi drugog dohotka do visine peterostrukog iznosa osnovice osobnog odbitka. Osoba koja je ostvarila dodatni prihod od 12.500,00 kuna bila je oporezivana poreznom stopom od 24%, što se od 2021. godine ukida. Na taj način se ujednačava godišnji obračun za sve porezne obveznike i pojednostavljuje sustav. Također proširila se mogućnost isplate primitaka u naravi po osnovi dodjele i opcijske kupovine vlastitih dionica i proširuje se obuhvat primitaka koji se ne smatraju primicima i zaradom od nesamostalnog rada.

Cilj ove etape porezne reforme je i privlačenje IT stručnjaka da odaberu Hrvatsku kao mjesto boravišta i rada. Shodno tome reguliralo se i porezno oslobođenje za primitke digitalnih nomada odnosno stranaca koji iz Hrvatske obavljaju poslove za poslodavce iz drugih zemalja. Njima se propisuje porezno oslobođenje za primitke koje će ostvarivati po osnovi tako stečenog statusa. To na svojevrsan način olakšava razvoj IT tehnologije i privlači stručnjake. No povećava se tzv. kaznena stopa za nerazmjernost kod onih koji ne prijavljuju primitke u skladu sa zakonskim propisima s 54% na 60%.

Konačno će i mladi osjetiti određeno rasterećenje zbog toga što se 2021. godine počinje primjenjivati ono što je uvedeno godinu prije a to je umanjenje obveze poreza na dohodak za mlade. Povrat poreza se obračunava i isplaćuje za prethodnu godinu pa se i shodno tome u 2021. godini očekuje isplata po novim pravilima za 2020. godinu.

- 100% do 25. godine života.
- 50% od 26. do 30. godine života.

3.3.4 Fiskalizacija

Na snagu stupaju i izmjene Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, prema kojima blagajnički maksimum ne propisuje zakon, već ga ministar financija određuje pravilnikom prema pojedinim kategorijama poreznih obveznika.

Od 1. siječnja 2021. godine prestaje rok za prilagodbu fiskalizacije računa na kojima se obvezno iskazuje QR kod. Ta odluka je donesena još u 2020. godini, ali je dan rok od godine dana za prilagodbu.

4 Utjecaj porezne reforme na poslovanje poduzeća.

Porezne promjene uvelike utječu na sve aspekte poslovanja nekog poduzeća. Pod ovim naslovom prikazat ćemo utjecaj poreznih reformi i promjene koje donese pri poslovanju fiktivnog poduzeća.

4.1 Obračun plaće

Primjer 1: oporezivanje dohotka poduzeća

Kao primjer uzeli smo obračun plaće bez uzdržavanih članova. Mjesečna primanja odnosno neto plaća zaposlenika iznosi 25.000,00 kuna. Zaposlenik je prijavljen u Zagrebu te shodno tome prirez iznosi 18% i osiguran je u I. i II. stupu mirovinskog osiguranja. Prikazat ćemo razliku u ukupnom trošku plaće i obračunu za 2019., 2020. i 2021. godinu.

Trošak plaće za 2019. godinu

Bruto plaća	41.719,87 kn		
<i>Mirovinsko 1. stup</i>	<i>6.257,98 kn</i>	<i>15,0%</i>	
<i>Mirovinsko 2. stup</i>	<i>2.085,99 kn</i>	<i>5,0%</i>	
Dohodak	33.375,90 kn		
<i>Osobni odbitak</i>	<i>3.800,00 kn</i>		
<i>Porezna osnovica</i>	<i>29.575,90 kn</i>		
<i>Porez po stopi 24%</i>	<i>7.098,22 kn</i>		
<i>Porez po stopi 36%</i>	<i>0,00 kn</i>		
Porez ukupno	7.098,22 kn		
<i>Prirez stopa 18%</i>	<i>1.277,68 kn</i>	<i>osnovica</i>	<i>7.098,22 kn</i>
Ukupno porez i prirez	8.375,90 kn		
Neto	25.000,00 kn		
Bruto plaća	41.719,87 kn		
<i>Doprinos za zdravstveno</i>	<i>6.883,78 kn</i>	<i>16,5%</i>	
Ukupni trošak plaće	48.603,65 kn		
<i>Izrada autora</i>			

Trošak plaće za 2020.godinu

Bruto plaća	41.621,11 kn		
<i>Mirovinsko 1. stup</i>	<i>6.243,17 kn</i>	<i>stopa 15,0%</i>	
<i>Mirovinsko 2. stup</i>	<i>2.081,06 kn</i>	<i>stopa 5,0%</i>	
Dohodak	33.296,88 kn		
<i>Osobni odbitak</i>	<i>4.000,00 kn</i>		
<i>Porezna osnovica</i>	29.296,88 kn		
<i>Porez po stopi 24%</i>	<i>7.031,25 kn</i>		
<i>Porez po stopi 36%</i>	<i>0,00 kn</i>		
Porez ukupno	7.031,25 kn		
<i>Prirez stopa 18%</i>	<i>1.265,63 kn</i>	<i>osnovica</i>	<i>7.031,25 kn</i>
Ukupno porez i prirez	8.296,88 kn		
Neto	25.000,00 kn		
Bruto plaća	41.621,11 kn		
<i>Doprinos za zdravstveno</i>	<i>6.867,48 kn</i>	<i>stopa 16,5%</i>	
Ukupni trošak plaće	48.488,59 kn	faktor 1,94	

Izrada autora

Trošak plaće za 2021. godinu

Bruto plaća	39.358,64 kn		
<i>Mirovinsko 1. stup</i>	<i>5.903,80 kn</i>	<i>stopa 15,0%</i>	
<i>Mirovinsko 2. stup</i>	<i>1.967,93 kn</i>	<i>stopa 5,0%</i>	
Dohodak	31.486,91 kn		
<i>Osobni odbitak</i>	<i>4.000,00 kn</i>	<i>faktor 1,6</i>	
Porezna osnovica	27.486,91 kn		
<i>Porez po stopi 20%</i>	<i>5.497,38 kn</i>		
<i>Porez po stopi 30%</i>	<i>0,00 kn</i>		
Porez ukupno	5.497,38 kn		
<i>Prirez stopa 18,%</i>	<i>989,53 kn</i>	<i>osnovica</i>	<i>5.497,38 kn</i>
Ukupno porez i prirez	6.486,91 kn		
Neto	25.000,00 kn		
Bruto plaća	39.358,64 kn		
<i>Doprinos za zdravstveno</i>	<i>6.494,18 kn</i>	<i>stopa 16,5%</i>	
Ukupni trošak plaće	45.852,82 kn	faktor 1,83	

Izrada autora

Temeljem prikazanih obračuna plaća za 2019., 2020., 2021 godinu dolazimo do zaključka kako je došlo do smanjenja odnosno poreznog rasterećenja za poslodavca. Vidljivo je kako su troškovi za istu neto plaću od 25.000,00 kuna u 2021. godini u odnosu na 2019 manji za 2.750,83 kn, a ako usporedimo 2021. i 2020. godinu troškovi su manji za 2.635,77 kuna.

4.2 Utvrđivanje dobiti poduzeća

Primjer 1

Za pokazni primjer uzeli smo fiktivno poduzeće AB d.o.o. koje je u 2020. godini ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 7.000.000,00 kuna, a ukupne rashode u iznosu od 3.000.000,00 kuna. Slijedi računovodstveni prikaz izračuna neto dobiti i iznos poreza na dobit.

820 Dobit prije oporezivanja		830 Obveza za porez na dobit	
(1) 4.000.000,00	So 4.000.000,00		(1) 480.000,00
942 Dobit tekuće godine			
	(1) 3.520.000,00		

Izrada autora

U prethodno prikazanim knjiženjima pokazano je utvrđivanje obveze za porez na dobit odnosno dobiti tekuće godine. Od ukupnih prihoda ostvarenih u obračunskom razdoblju oduzeli smo ukupne rashode ($7.000.000,00 - 3.000.000,00 = 4.000.000,00$). Dobit prije oporezivanja iznosi 4.000.000,00 kuna. Porezna stopa po kojoj se računa dobit iznosi **12%**. Nadalje izračunata je obveza za porez na način da se dobit prije oporezivanja pomnoži s poreznom stopom čime dobijemo iznos obveze za porez. ($4.000.000,00 * 12\% = 480.000,00$) Od iznosa dobiti prije oporezivanja oduzemo iznos obveze za porez te dobijemo iznos dobiti tekuće godine. ($7.000.000,00 - 480.000,00 = 3.520.000,00$)

Primjer 2

Za pokazni primjer uzeli smo fiktivno poduzeće AB d.o.o. koje je u 2021. godini ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 7.000.000,00 kuna, a ukupne rashode u iznosu od 3.000.000,00 kuna. Slijedi računovodstveni prikaz izračuna neto dobiti i iznos poreza na dobit.

820 Dobit prije oporezivanja

(1) 4.000.000,00	So 4.000.000,00
------------------	-----------------

830 Obveza za porez na dobit

(1) 400.000,00

942 Dobit tekuće godine

(1) 3.600.000,00

Izrada autora

Za razliku od primjera 1. u ovom primjeru prikazan je isti računovodstveni postupak, ali u 2021. godini. Postupak izračuna je isti, ali s drugačijom poreznom stopom. Stopa poreza na dobit u 2021. godini iznosi **10%**. Cilj izračuna je prikazati kako je smanjenje porezne stopa s 12% na 10% utjecalo na dobit poduzeća u obračunskom razdoblju. Poduzeće je u 2021. godini ostvarilo dobit od 3.600.000,00 kuna za razliku od 2020. godine u kojem je ostvarilo dobit od 3.520.000,00 kuna. Smanjivanje porezne stope poreza na dobit je pozitivno utjecalo na konačni rezultat odnosno dobit na kraju godine tako da je ostvarena veća dobit u iznosu od 80.000,00 kuna.

5 Zaključak

Porezni sustav se sastoji od različitih oblika oporezivanja, a ti se oblici često mijenjaju, kao i u svim zemljama diljem svijeta tako i u Hrvatskoj. Na temelju performansi poreznog sustava svaki ekonomski sustav je složen sustav. Skupina brojnih poreznih obrazaca za provedbu porezne politike čini ga još kompliciranijim. Hrvatski porezni sustav uključuje državne poreze, županijske poreze, gradske ili općinske poreze, opći porez, porez na bonuse od igara na sreću i troškova organizacije igara na sreću, kao i troškovi pružanja usluge u mobilnim elektroničkim komunikacijskim mrežama.

Kako je dugogodišnja gospodarska kriza zahvatila cijeli svijet, pa tako i Republiku Hrvatsku, sustav oporezivanja doživio je velike promjene koje se nazivaju reforma oporezivanja. Reforma poreznog sustava trajat će od 2016. do 2020. godine, a bit će podijeljena u četiri kruga. Porezna reforma će se nastaviti u 2021. godini i tako započinje 5. krug reforme. Svaki krug će se revidirati određenim poreznim zakonima, a ti porezni zakoni stupaju na snagu svakim krugom od 1. siječnja. Cilj je osigurati jednostavan, stabilan i održiv porezni sustav. Povećati zaposlenost i konkurentnost, kao i učinkovitost oporezivanja. Također, reforma je usmjerena na smanjenje prekomjernog opterećenja poduzetnika i gospodarstva.

Očekuje se da će porezna reforma smanjiti ukupni porez od 8,9 milijardi kuna, u kojem porez na dodanu vrijednost čini gotovo 37% što iznosi 3,3 milijarde kuna. Treći krug porezne reforme u 2019. proširuje poreznu pokrivenost. Porezna stopa na dječje pelene, svježe meso, ribu, voće i povrće iznosi 13%. Ovaj cilj putem izmjene želi smanjiti regresivni učinak PDV -a, a Vlada Republike Hrvatske predviđa da će to biti promjenom nacionalnog proračuna. Prihodi bi se trebali smanjiti za 1,5 milijardi kuna. Porezna reforma predviđa smanjenje opće stope poreza na dodanu vrijednost s 25% na 24%, omogućujući Hrvatskoj da se makne s popisa zemalja s najvišim stopama PDV-a. Osim toga, prihodi državnog proračuna dodatno će se smanjiti za približno 1,6 milijardi kuna.

Nakon poreza na dodanu vrijednost, najveći utjecaj na smanjenje državnog proračuna ima porez na dohodak koji zahvaća čak 36% od ukupnih poreza. Odnosno promjena poreza na dohodak bi trebala proći kroz državni proračun. Četvrti krug porezne reforme smanjio se za ukupno 3,2

milijarde kuna. Iz doprinosa na plaću koje snosi poslodavac, od 2019. godine stopa od 0,5% doprinosa za zaštitu zdravlja na radu i zapošljavanje, odnosno obveznih doprinosa 1,7% osiguranja za slučaj nezaposlenosti poslodavac više neće morati isplaćivati. Ove promjene dovode do ukupnog pada doprinosa na plaću od 17,2% do 16,5%. Vlada Republike Hrvatske očekuje da će ove promjene smanjiti nacionalni proračun za čak 800 milijuna kuna.

U prvom krugu porezne reforme došlo je do rasterećenja državnog proračuna za 370 milijuna kuna. U četvrtom krugu za 200 milijuna kuna. U 2021. godini se očekuju još veći iznosi poreznog rasterećenja koje će omogućiti porezna reforma. Na samom kraju možemo zaključiti da su porezne reforme koje su se desile u Republici Hrvatskoj imaju dobar utjecaj na državu i njezine građane. Poslovna poduzeća će imati mogućnost za rastom i napretkom te će se ukupno gospodarstvo Republike Hrvatske poboljšati

6 Popis literature

Knjige:

- Jelčić, B. (2011) Porezi opći dio, Zagreb, Visoka poslovna škola Libertas
- Bogovac, J. (2014) Oporezivanje multinacionalnih korporacija, Zagreb, Pravni fakultet Sveučilišta, Studijski centar za javnu upravu i javne financije,
- Roller, D. (2009) Fiskalni sustav i oporezivanje poduzeća, Zagreb: RriF Plus
- Vlaić, D. (2017) Najznačajnije izmjene Hrvatskog poreznog sustava. U: D. Zlatović, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, Šibenik
- Šimurina, N., Dražić Lutilsky, I., Barbić, D., Dragija Kostić, M. (2018.) Osnove porezne pismenosti, Narodne Novine, Zagreb

Web stranice i zakoni:

- Porezna uprava: <https://www.porezna-uprava.hr/Stranice/PoreznaReforma2019.aspx>
- Narodne novine (2016) Opći porezni zakon, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 115/2016
- Narodne novine (2016) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 115/2016
- Narodne novine (2016) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 115/2016
- Narodne novine (2016) Zakon o porezu na dobit, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 115/2016
- Narodne novine (2017) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 128/2017
- Narodne novine (2017) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnoj suradnji u području poreza, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 130/2017
- Narodne novine (2018) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima, Zagreb: Narodne novine d.d., br. 106/2018

7 Popis tablica i grafova:

Tablice:

Table 1: Predmet i osnovica poreza na dodanu vrijednost	5
Table 2: Državni proračun 2021.- 2023.....	15
Table 3: Porezna reforma 2017.-2020.	19
Table 4: Udio poreznih prihoda u strukturi ukupnih prihoda državnog proračuna za 2019. godinu	25
Table 5: Državni proračun Republike Hrvatske za 2020. godinu.....	27
Table 6: Godišnji paušalni dohodak	33

Graf:

Graf 1: Prihodi poslovanja	26
----------------------------------	----



Borna Marković

Adresa: Đorđićeva ulica 10, 10000, Zagreb, Hrvatska

E-adresa: bornamarkovic94@gmail.com **Telefonski broj:** (+385) 953555799

Spol: Muško **Datum rođenja:** 24. siječnja 1994. **Državljanstvo:** hrvatsko

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

[01. listopada 2018. –
01. listopada 2021.]

Specijalist Financijskog menadžmenta

Veleučilište Baltazar Zaprešić

Adresa: V. Nazora 23, 10290, Zaprešić, Hrvatska

[01. listopada 2015. –
01. listopada 2018.]

Prvostupnik Poslovne ekonomije i financija

Veleučilište Baltazar Zaprešić

Adresa: V. Nazora 23, 10290, Zaprešić, Hrvatska

RADNO ISKUSTVO

[01. srpnja 2021. –
Trenutačno]

Savjetnik za transakcije

Sberbank d.d.

Mjesto: Zagreb

Zemlja: Hrvatska

Glavne aktivnosti i odgovornosti:

- Financijske transakcije klijenata Banke – uplate i isplate, otvaranje računa, poslovi mjenjačnice, devizne doznake za fizičke i pravne osobe, ažuriranje promjena po računu, isplate gotovinskih kredita, blokade i deblokade računa, zaprimanje ili unos NKS naloga, isplate čekova, obrada općih uplatnica,
- DNT- brojanje novca
- Izrada izvještaja kupoprodaje
- Utvrđivanje dodatnih potreba klijenata i usmjeravanje istih

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: hrvatski

Drugi jezici:

engleski

SLUŠANJE B2 ČITANJE B2 PISANJE B2

GOVORNA PRODUKCIJA B2 GOVORNA INTERAKCIJA B2

Automobili: B